

POLICJA

Komenda Wojewódzka
Policji w Poznaniu

PORADY PREWENCYJNE

"CYBERPRZEMOC"

Poznań 2015

CYBERPRZEMOC polega na stosowaniu przemocy poprzez: przesładowanie, nękanie, wyśmiewanie innych osób z wykorzystywaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak: SMS, e-mail, wifitry internetowe, fora dyskusyjne w Internecie, portale społecznościowe i inne.

Wiele z negatywnych zachowań, do jakich dochodzi za pośrednictwem sieci Internet wypienia znaniona przestępstw z kodeksu karnego.

Przepisy prawne w polskim kodeksie karnym:

- art. 190 § 1 - groźby karalne,
- art. 190a § 1 i § 2 - stalking, kradzież tożsamości,
- art. 197 § 3 pkt. 2 - zgwałcenie małoletniego poniżej lat 15,
- art. 200 - seksualne wykorzystanie małoletniego poniżej lat 15,
- art. 202 § 2 - prezentowanie treści pornograficznych małoletniemu,
- art. 202 § 3 - produkcja i rozpowszechnianie pornografii dziecięcej,
- art. 202 § 4 - utrwalanie pornografii dziecięcej,
- art. 202 § 4a - sprowadzanie i posiadanie pornografii dziecięcej,
- art. 202 § 4b - produkcja, rozpowszechnianie, posiadanie treści pornograficznych przedstawiających wytworzony lub przetworzony wizerunek małoletniego uczestniczącego w czynności seksualnej (anime, manga, hentai, komiksy, itd.)
- art. 202 § 5 - przepadek narzędzi i przedmiotów służących do popełnienia przestępstw z art. 202 k.k.,
- art. 212 § 1 i 2 – pomówienie,
- art. 216 § 1 i 2 – znieważenie,
- art. 268 § 1 – naruszenie prawa do zapoznania się z informacją,
- art. 286 § 1 – oszustwo,
- art. 287 § 1 – oszustwo komputerowe.

NAJCZĘŚCIEJ WYSTĘPUJĄCE FORMY CYBERPRZEMOCY

Internet poza wieloma walorami edukacyjnymi, informacyjnymi, rozrywkowymi jest źródłem szeregu negatywnych treści oraz nośnikiem wielu negatywnych przykładów zachowań.

Najczęstsze formy cyberprzemocy to m.in.:

- rozsyłanie kompromitujących materiałów,
- nękanie, grożenie, szantazowanie w sieci,
- rozsyłanie otrzymanych danych i wiadomości (np. zapisy rozmowy, kopie e-mail),
- tworzenie kompromitujących i ośmieszających stron internetowych, blogów,
- rozsyłanie niechcianych filmów, zdjęć, informacji,
- pisanie obraźliwych komentarzy na forach internetowych, komunikatorach, blogach, portalach społecznościowych,
- podszywanie się pod inną osobę na portalach społecznościowych, na blogach, wiadomościach e - mail lub komunikatorach,
- włamania na konta pocztowe i konta komunikatorów, w celu rozsyłania kompromitujących wiadomości.

Działania sprawców cyberprzemocy powodują, że ich ofiary czują się upokorzone, wstydzają się, żyją w poczuciu lęku, tracą poczucie godności i własnej wartości.

SPOSOBY ROZPOZNAWANIA I RADZENIA SOBIE ZE ZJAWISKIEM CYBERPRZEMOCY

JAK ROZPOZNAĆ ZJAWISKO CYBERPRZEMOCY

Przykłady symptomów cyberprzemocy u dziecka pokrzywdzonego:

- agresja,
- unikanie kontaktów z rówieśnikami,
- samookaleczenie,
- utrata apetytu,
- bóle brzucha,
- nudności,
- wymioty,
- brak koncentracji,
- obniżenie wyników w nauce,
- erotyczna „twórczość” dziecka.

JAK ROZMAWIAĆ Z DZIECKIEM W SZKOLE

Miejsce rozmowy - powinno być neutralne, ciche i w rozumieniu dziecka - bezpieczne. Należy zadbać o to, aby w trakcie rozmowy nikt nie przeszkadzał.

Czas - bardzo istotną rzeczą jest czas takiej rozmowy – należy poświęcić go jak najwięcej. Mając na względzie fakt, iż dziecko będzie wysłuchiwać w Sądzie w tej sprawie, pamiętać należy aby „nie dopytywać” dziecka, należy uzyskać jedynie niezbędne informacje, nie wdając się zbytnio w przykre lub kompromitujące szczegóły.

Nauczyciel przygotowujący się do rozmowy z dzieckiem powinien pamiętać o kilku podstawowych komunikatach, które powinno dziecko usłyszeć w jej trakcie:

- „*nie jesteś winien temu co się stało*”, a jeżeli nie powiedziało o tym, co go spotkało od razu, to również nie ponosi za to winy,
- „*takie sytuacje i zdarzenia spotykają również inne dzieci, nie jesteś jedyne, które ma takie problemy*”,
- „*pomogę Tobie, nie zostawię Cię samego z tym problemem*”,
- „*dziękuję, że mi o tym powiedziałeś*”,
- „*to co zrobił Tobie ten człowiek jest złe, dlatego o tym co mi powiedziałeś muszę poinformować Policję*”.

RADY DLA NAUCZYCIELI

Jeśli dziecko otrzymuje zdjęcia o treściach seksualnych od internetowego korespondenta lub jest seksualnie nagabywane, należy:

- powiadomić Policję i rodziców małoletniego,
- powiadomić dyrektora szkoły, a także pedagoga i psychologa szkolnego,
- porozmawiać z dzieckiem i udzielić mu wsparcia,
- poradzić dziecku, aby nie utrzymywało kontaktu ze sprawcą, nie odpowiadało na jakkolwiek próbę kontaktu sprawcy,
- zadbać o to, aby dziecko nie usunęło dowodów (warto poprosić o fachową pomoc np. nauczyciela informatyki przy wstępnym zabezpieczeniu śladów w sieci i ustaleniu tożsamości sprawcy), próbować ustalić okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków,
- nie konfrontować pokrzywdzonego ani świadków ze sprawcą,
- kontrolować, czy dziecko nadal nie utrzymuje kontaktu ze sprawcą.

RADY DLA UCZNIÓW

- opowiedz komuś dorosłemu o tym co się Tobie przytrafiło,
- nie niszcz dowodów, nie usuwaj smsów, wiadomości e-mail, zapisów na komunikatorach, czy portalach społecznościowych,
- nie kontaktuj się ze sprawcą, unikaj z nim kontaktu.

RADY DLA RODZICÓW

- sprawdzaj, czy w komputerze znajdują się pliki pornograficzne lub jakiegokolwiek ślady komunikacji o charakterze seksualnym - są to często sygnały ostrzegawcze,
- monitoruj dostęp dziecka do Internetu, zwłaszcza do takich miejsc jak pokoje rozmów (*chat rooms*), wiadomości błyskawiczne (*instant messaging*) i wiadomości e-mail. Internetowi pedofile często poznają swoje potencjalne ofiary w pokojach rozmów, a potem kontynuują znajomość korzystając z wiadomości e-mail lub wiadomości błyskawicznych. Komputer z połączeniem internetowym powinien znajdować się w pokoju używanym przez wszystkich domowników,
- male dzieci powinny korzystać z rodzinnego konta poczty elektronicznej, należy uczulić dzieci, aby nigdy nie odpowiadały na wiadomości e-mail otrzymane od nieznanymych,
- budować poczucie bezpieczeństwa dziecka w rodzinie,
- jeśli wszystkie środki zapobiegawcze zawiodą i dzieci spotkają się z internetowym pedofilem, nie należy ich obwiniać. **Pełną odpowiedzialność zawsze ponosi przestępca.** Trzeba jednak podjąć zdecydowane działania uniemożliwiające dzieciom kontynuowanie znajomości z taką osobą,
- Rozmawiać z dzieckiem uczulając je na to, że nigdy nie ma ono pewności, kto tak naprawdę jest „po drugiej stronie”.

JAK POSTĘPOWAĆ KIEDY DZIECKO PADNIE OFIARĄ INTERNETOWEGO PEDOFILA

- jeśli dziecko otrzymuje zdjęcia o treściach seksualnych od internetowego korespondenta lub jest seksualnie nagabywane – **POWIADOMI POLICJĘ!**
- zachowaj i udostępnij Policji wszelką dokumentację, w tym adresy e-mail, adresy witryn internetowych i zapisy rozmów,
- zachowaj i udostępnij Policji wiadomości tekstowe /SMS/ oraz połączenia przychodzące i wychodzące z telefonu dziecka,
- sprawdź, czy w komputerze znajdują się pliki pornograficzne lub jakiegokolwiek ślady komunikacji o charakterze seksualnym - są to często sygnały ostrzegawcze,
- monitoruj dostęp dziecka do Internetu, zwłaszcza do takich miejsc jak pokoje rozmów, wiadomości błyskawiczne i wiadomości e-mail.

POLICJA

997 lub 112 (czynny całą dobę)

FUNDACJA DZIECI NICZYJE

„Telefon dla Rodziców i Nauczycieli w sprawie Bezpieczeństwa Dzieci”

800 100 100

800 100 100 to bezpłatna i anonimowa pomoc telefoniczna i online dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania i pomocy dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności wynikające z problemów i zachowań ryzykownych takich jak: agresja i przemoc w szkole, cyberprzemoc i zagrożenia związane z nowymi technologiami, wykorzystywanie seksualne, kontakt z substancjami psychoaktywnymi, uzależnienia, depresja, myśli samobójcze, zaburzenia odżywiania.

„Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży”

116 111 (codziennie od 12:00 do 22:00)

www **www.116111.pl/napisz**

Telefon **116 111** służy młodzieży i dzieciom potrzebującym wsparcia, opieki i ochrony. Zapewnia dzwoniącym możliwość dzielenia się troskami, rozmawiania o sprawach dla siebie ważnych oraz wsparcia w trudnych sytuacjach, w tym o niebezpiecznych sytuacjach, które spotykają je w Internecie. Telefon jest ogólnopolski i całkowicie bezpłatny - istnieje także możliwość komunikacji online.

„Dyzurnet.pl”

dyzurnet .pl

Dyzurnet.pl stworzony został przez zespół ekspertów Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej (NASK). Działa jako punkt kontaktowy do zgłaszania nielegalnych treści w Internecie – przede wszystkim materiałów prezentujących seksualne wykorzystanie dzieci. Pomaga w zwalczaniu naruszeń w Internecie, prowadzi również działania informacyjne i edukacyjne, adresowane do różnych grup użytkowników.

www **www.dyzurnet.pl**

dyzurnet@dyzurnet.pl (zgłaszanie nielegalnych treści)

801 615 005 (koszt połączenia lokalnego)

RZECZNIK PRAW DZIECKA

„Dziecięcy telefon zaufania”

800 12 12 12

(Telefon jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.15 do 20.00). Każdy, kto zadzwoni **po godzinie 20.00** lub w **dni wolne od pracy** może przedstawić swój problem i zostawić numer kontaktowy. Pracownik telefonu zaufania oddzwoni następnego dnia).

Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka to bezpłatna, działająca całodobowo telefoniczna linia interwencyjna dla dzieci i młodzieży. Specyfiką Dziecięcego Telefonu Zaufania jest jego dwójaki charakter - z jednej strony jest to telefon zaufania, z drugiej pełni on rolę telefonu interwencyjnego.

Psycholodzy, pedagodzy, prawnicy udzielają niezbędного wsparcia wszystkim dzwoniącym dzieciom. Pod numer interwencyjny osoby dorosłe mogą zgłaszać problemy dzieci lub rażące zaniedbania względem nich.

www **www.brpd.gov.pl**

rpd@brpd.gov.pl

(22) 583 66 00

Źródło:

www.fdn.pl
www.dyzurnet.pl
www.brpd.gov.pl

Opracowanie:

- Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu

Konsultacja:

- Wydział do Walki z Cyberprzestępczością KWP w Poznaniu
- Kuratorium Oświaty w Poznaniu
- Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu